

Hodowcy, promotorzy i dystrybutorzy czołowych na polskim rynku smolickich odmian kukurydzy: od lewej – Anna i Janusz Rogaccy, Sławomir Zaglęski, Wojciech Wolniak, Wojciech Białecki, Piotr Pawlak, Grzegorz Słonecki, Marcin Skrzyszewski, Paweł Kiełba, Józef Adamczyk, Grażyna Jędrzejak, Robert Oliwa, Władysław Poślednik, Michał Skłodowski, Henryk Cygert, Mirosław Pietruszewicz, Roman Warzecha i Adam Skowroński.

Rekordowy „wysyp” nowości

Nowości odmianowe dwóch ostatnich lat promował na pokazie prof. Józef Adamczyk. Zarejestrowanego wiosną 2015 r. trójliniowego mieszańca **Koneser** (FAO 260) hodowca także zaliczył do grupy odmian o największej przydatności w uprawie na kiszonkę. Jest to może odmiana nieco niższa od Legiona, ale cechuje się bardzo wysokim udziałem kolb i lepszymi od wzorca parametrami, jak plon ogólnej suchej masy i plon suchej masy kolb, co bardzo rzadko się zdarza w przypadku mieszańców średniopóźnych, które charakteryzują się na ogół wysokim plonem, ale zawartość suchej masy często bywa już niższa.

Zarejestrowany również w 2015 r. mieszaniec pojedynczy **Podlasiak** (FAO 260) to bez wątpienia najwyższa do tego roku odmiana w smolickiej kolekcji. Została ona wpisana do rejestru po dwóch latach badań ze średnim wynikiem suchej masy o 1,5 t/ha wyższym od wzorca. Rolnikom preferującym wysokoenergetyczną kiszonkę z dużym udziałem kolb zalecam – powiedział prof. Adamczyk – wysokie koszenie tej kukurydzy, bo inaczej udział suchej masy z kolb może być zbyt niski. Natomiast w sytuacji, gdy potrzeba w gospodarstwie dużo paszy, a szczególnie przy uprawie na biogaz, mieszaniec ten także wspaniale spełnia te oczekiwania. W Polsce wyłączność na tę odmianę ma firma Agrohandel Jarkowski, a na pozostałych rynkach unijnych przedstawicielami są firmy niemiecka i francuska.

Firmy z tych samych krajów „podzieliły się” na rynkach UE dystrybucją także innego, wcześniejszego mieszańca trójliniowego **Kanonier** (FAO 240), którego reprodukcją i sprzedażą w Polsce zajmuje się spółka ProCam. Niedawno dowiedziałem się – poinformował smolicki hodowca – od naszego przedstawiciela na Francję, mającego 40-letnie doświadczenie w nasiennictwie i dystrybucji kukurydzy, że w kraju tym powstał klub miłośników Kanoniera, który jest tam

topową odmianą w tej grupie wczesności. Także inż. Ivo Jun, właściciel czeskiej firmy EuroCorn, liczy na szybką rejestrację i dużą sprzedaż tego mieszańca, który łączy walory bardzo dobrej odmiany w uprawie na ziarno i na kiszonkę.

Odmianą o podobnej genetyce do Kanoniera jest mieszaniec trójliniowy **Bogoria** (FAO – 250). W Polsce wyłączność na tę odmianę ma firma Agrolok z Golubia-Dobrzynia, natomiast we Francji, gdzie ten nowy mieszaniec spotkał się z bardzo dobrym przyjęciem, firma Mommont prowadzi już jego produkcję nasienną. Odmiana ta była badana na kiszonkę i tak została zarejestrowana, ale rolnicy są też zadowoleni z wyników osiągniętych w jej uprawie na ziarno.

Bardzo szybko gromadzący suchą masę w kolbach mieszaniec pojedynczy **Juhas** (FAO 230-240) odznacza się dobrą tzw. wyrostowością, co nie odbija się na kolbie, która jest długa, cylindryczna i dobrze zaziarniona. Wskazując na umieszczone na jednym poziomie kolby, co eksponuje się przy mieszańcach pojedynczych, prof. Adamczyk komentował, że faktycznie jest to przede wszystkim zabieg marketingowy, bo empirycznie nie udowodniono przewagi w plonowaniu odmian pojedynczych nad trójliniowymi. Co więcej – wiele czołowych zagranicznych firm hodowlanych zaczęło ostatnio szerzej wprowadzać mieszańce trójliniowe, a nawet czteroliniowe, np. KWS, aby poprawić finansowe efekty w produkcji nasiennej.

Następnie prof. Józef Adamczyk scharakteryzował osiem najnowszych, zarejestrowanych na początku 2016 r. smolickich odmian, których nazwy, poczynając właśnie od tego roku, będą poprzedzane literami SM (czytaj – Smolice).

Odmiana **SM Jubilat** o liczbie FAO 230-240 to mieszaniec pojedynczy o bardzo ładnych, cylindrycznych kolbach, idealnie wyrównanych i dobrze wypełnionych ziarnem.

REKORDOWY „WYSYP” NOWOŚCI
Dokończenie ze str. 17

W dwóch latach doświadczeń rejestrowych na ziarno plonował on na poziomie najpowszechniej uprawianej w Europie w tej grupie wczesności odmiany Ricardinio, przy niższej o 0,6% zawartości wody w ziarnie i to był niejako koronny argument przy rejestracji tej nowej, polskiej odmiany. SM Jubilat polecany jest do uprawy na ziarno praktycznie w całej Polsce, z wyjątkiem pasa nadmorskiego i pogórza. Może być także wykorzystany do produkcji wysokiej jakości kiszonki z całych roślin, szczególnie na północy i północnym wschodzie kraju.

Trójliniowy mieszaniec **SM Hetman** o liczbie FAO 240 to średniowczesna odmiana o zupełnie nowej genetyce po stronie ojca, w porównaniu z całą grupą odmian takich jak rodziny Sana, Vitrasa czy Rosomaka. Ma natomiast dużo wspólnego z odmianą Konkurent, bo mają tę samą formę mateczną. SM Hetman plonował bardzo stabilnie w różnych klimatycznie latach 2014 i 2015, uzyskując 104% średniego plonu ziarna odmian wzorcowych. Wyróżnia się niższym od wzorca aż o 35% porażeniem fuzariozą kolb, co ma przełożenie na niższą zawartość mikotoksyn w ziarnie. Odmiana zalecana do uprawy w kierunku wykorzystania na ziarno w I, II i południowej części III rejonu uprawy kukurydzy oraz na wysokoenergetyczną kiszonkę praktycznie w całym kraju.

SM Hubal (FAO 240) to średniowczesna odmiana trójliniowa o uniwersalnym kierunku użytkowania, badana w doświadczeniach rejestrowych równoległe na kiszonkę z całych roślin i na ziarno. W doświadczeniach kiszonkowych uzyskała plon ogólnej suchej masy całych roślin na poziomie 105% wzorca, a suchej masy kolb na poziomie 104% wzorca. Daje to gwarancję uzyskania bardzo dobrej jakości kiszonki z całych roślin. W doświadczeniach na ziarno plono-

nowała na poziomie 101% wzorca, wykazując się dobrą sztywnością lodyg i niższym od wzorca porażeniem fuzariozą kolb. Bardzo dobre wyniki w kraju zostały potwierdzone również dobrymi rezultatami doświadczeń rozpoznawczych w Niemczech i innych krajach UE, a także w Rosji, Kazachstanie i na Ukrainie. Zaznaczając, iż SM Hubal to jedna z najbardziej ulubionych jego odmian, prof. Adamczyk zwrócił uwagę na piękne jej dojrzewanie na plantacji. Z tym mieszańcem – dodał – łączymy duże nadzieje na najbliższą już przyszłość. Produkcją nasienną tej odmiany zajęła się firma Saatban Polska, a dystrybucją w Polsce Agro-Pol Ryki, a na rynkach zewnętrznych – jedna z firm niemieckich. Nawiązując do walk partyzanckich mjr. Henryka Dobrzańskiego ps. Hubal na przełomie 1939/1940 r. pochodzący z Kielecczyny prof. Adamczyk żartobliwie powiedział, że za ówczesne niepowodzenia w walkach zbrojnych Hubal obecnie bierze, mówiąc umownie, rewanż na niemieckim rynku kukurydzy.

Średniowczesna odmiana pojedyncza **SM Zawisza** (FAO 240-250), nawet osobom mało zorientowanym w hodowli kukurydzy może przypominać wyglądem SM Hubala, a także wcześniej zare-

jestrowane odmiany Rosomak czy Tonacja. Wspólną ich cechą jest piękny, szeroki liść. Wszystkie one mają tę samą formę ojcowską. Przy produkcji kiszonki zawsze lepiej jest mieć – zaznaczył hodowca – suchą masę z szerokiego liścia niż z grubej, zdrewniałej lodygi. W uprawie na ziarno gwarantuje to wspaniałą powierzchnię asymilacyjną, która nawet przy mniejszym nasłonecznieniu

może zapewnić wyższą wydajność asymilacji. Jeszcze dwa tygodnie wcześniej te rośliny były tutaj – zaznaczył prof. Adamczyk – całkowicie zielone, a teraz – po formie ojcowskiej – „wysycają” się atrakcyjnie antocyjanem, co jest ich sposobem na dojrzewanie. Specjaliści z dziedziny fizjologii roślin twierdzą, że jest to następstwo wysokiej koncentracji cukru, co jakby pośrednio zabezpiecza takie odmiany przed atakami chorób grzybowych. Można też zauważyć, że łatwo widoczna, przedłużona zieloność jest efektem zastosowania fungicydu Retengo Plus. Trzeba dokładnie dalej obserwować reakcję roślin, na razie ich liście są idealnie wręcz zielone, przy twardym już ziarnie.

Kolejna tegoroczna nowość – średniopóźna odmiana pojedyncza **SM Ameca** (FAO 260) wykształca bardzo dobrze ulistnione rośliny z długimi, dobrze zaziarnionymi kolbami, co umożliwia uzyskanie bardzo wartościowej kiszonki z całych roślin. W badaniach rejestrowych w latach 2014-2015 plonowała ona stabilnie, zapewniając średni plon suchej masy na poziomie 105% wzorca. Wyjaśnijmy, że Ameca to nazwa rzeki na granicy dwóch stanów w Meksyku, którą polski hodowca wielokrotnie przekracza podczas corocznych pobytów na tzw. zimowej szkółce, gromadzącej czołowych hodowców kukurydzy na świecie.

Średniowczesna (FAO 240-250) odmiana trójliniowa **SM Prezent** wygląda równie atrakcyjnie jak SM Hubal, ponieważ ma tę samą formę mateczną. Podczas dwuletnich doświadczeń rejestrowych na kiszonkę uzyskała ona aż 108% plonu wzorca suchej masy całych roślin, przy dobrym udziale suchej masy kolb. W 2015 r. była też przez rok badana w uprawie na ziarno, osiągając wynik lepszy o 2% od wzorca, co wskazuje na możliwość uniwersalnego jej użytkowania. Na bardzo dobrą wartość tej odmiany wskazują też doświadczenia rozpoznawcze za granicą.

Bardzo wysokie i bujnie ulistnione rośliny charakteryzują średniowczesną odmianę trójliniową **SM Finezja** (FAO 240). W bardzo różnych klimatycznie sezonach wegetacji 2014 i 2015 wykazała się wyjątkową stabilnością plonowania, uzyskując w doświadczeniach rejestrowych w kierunku wykorzystania na kiszonkę średni plon suchej masy całych roślin na poziomie 107% wzorca, plon suchej masy kolb – na poziomie 101% wzorca oraz o 1,1% wyższą zawartość suchej masy w kolbach.

SM Popis (FAO 260) to średniopóźna odmiana trójliniowa pod względem genetycznym bliska rok wcześniej zarejestrowanej odmianie Podlasiak. Badany w grupie odmian średniopóźnych, a więc tych o najwyższym potencjale plonowania, SM Popis uzyskał w plonie suchej masy całych roślin 106% średniego plonu odmian wzorcowych, przy wyższej o 1,1% zawartości suchej masy w kolbach. Odmiana była badana w doświadczeniach rozpoznawczych w wielu krajach UE, ze wskazaniem także do uprawy na biogaz. W 2017 r. spodziewana jest jej rejestracja w Czechach.

Kolejne propozycje hodowców ze Smolic

Po rekordowej liczbie rejestracji nowych odmian w ostatnich dwóch latach mogłoby się wydawać, że przynajmniej na krótko osłabnie inwencja twórcza zespołu hodowców ze Smolic. Okazuje się jednak, że nic takiego nie nastąpi. Świadczyć o tym może kolejny pakiet propozycji odmianowych tej firmy, zasygnalizowanych na plantacji demonstracyjnej w Dłoni i badanych już w COBORU. Wstępnie przedstawiając te nowe kreacje, naczelny hodowca ze Smolic powiedział m.in., że:

- Badana w COBORU pod kodem SMH 37114 nowa odmiana **Fortop** (jej nazwę zaproponowała firma francuska, która równoległe zgłosiła ją do rejestracji na zagraniczne rynki) to mieszaniec

bardzo wczesny, może nawet o liczbie FAO 220. W pierwszym roku badań rejestrowych uzyskał on plon suchej masy o prawie tonę wyższy od wzorca, a wprost rewelacyjna (o 3,3% powyżej wzorca) była zawartość suchej masy w kolbach tej odmiany. Prawdopodobnie będzie ona oferowana także do uprawy na ziarno, na co wskazują doświadczenia wstępne firmy prowadzone w 5 miejscowościach naszego kraju.

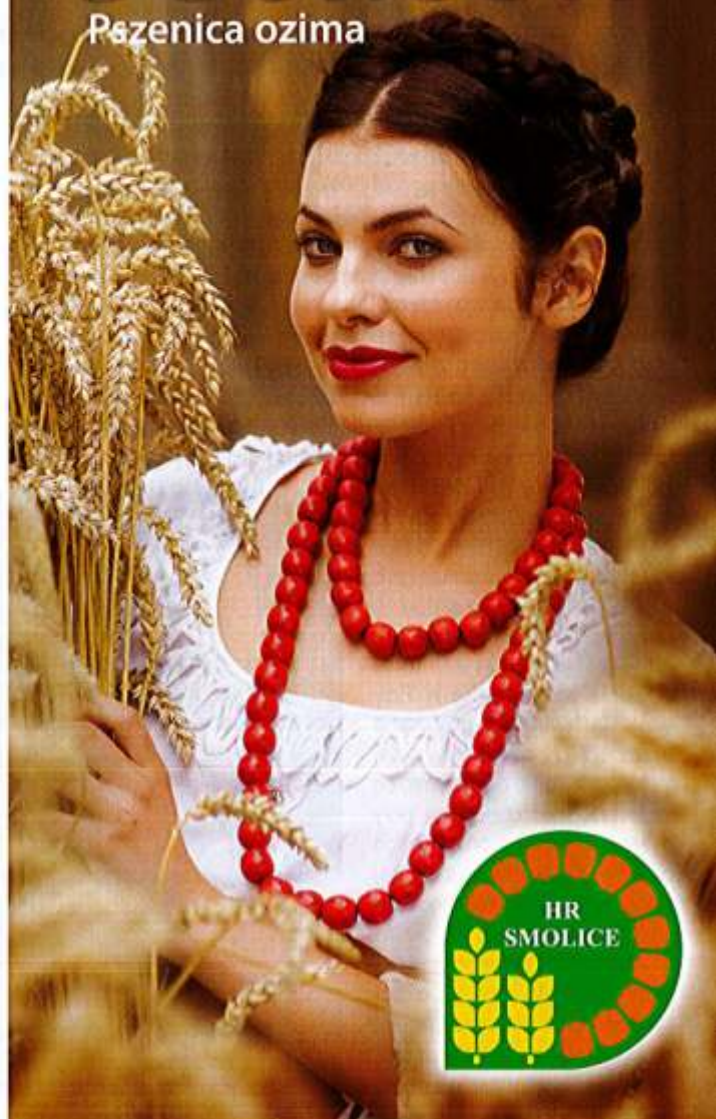

- Odmiana **SM Polesie** badana w COBORU pod kodem SMH 37714 to mieszańiec typu trójliniowego o liczbie FAO około 240. Posiada on tę samą formę ojcowską co Rosomak i SM Hubal, czyli wyróżnia się m.in. szeroką blaszką liściową. Spodziewamy się – zaznaczył prof. Adamczyk – wiele dobrego po tej odmianie, tym bardziej, że w pierwszym roku doświadczeń w COBORU osiągnęła ona wyższy od wzorca o 0,7 t/ha plon suchej masy ogółem i o 0,2 t/ha – suchej masy kolb, przy nieco też wyższej zawartości suchej masy w kolbach.
- Wprost rewelacyjne wyniki, wyrażające się zwłaszcza wyższym o 1,5 t/ha plonem suchej masy ogółem, uzyskał w pierwszym roku badań w grupie odmian średniowczesnych nowy mieszańiec SMH 37914 o proponowanej nazwie **SM Kurant**. Normalnie nowo rejestrowane mieszańce osiągają w badaniach plony suchej masy wyższe o 2-3 dt/ha, a Kurant dodatkowo miał jeszcze przyrost 0,3 t/ha w suchej masie kolb. Liczbę FAO tej nowej odmiany hodowcy oceniają na około 250.
- Dla trójliniowej odmiany o kodzie SMH 38114 i liczbie FAO w przedziale 250-260, która ma być rejestrowana równoległe także w Czechach, zaproponowano nazwę **SM Furman**. Uzyskała ona w pierwszym roku badań w COBORU wyższy od wzorca o 0,8 t/ha plon suchej masy ogółem i o 0,7 t/ha – suchej masy kolb, które są dorodne i bardzo dobrze zaziarnione.
- SMH 37814 o zaproponowanej nazwie **SM Izolda** to trójliniowy, średniowczesny mieszańiec, który w pierwszym roku badań rejestrowych zanotował podobne wyniki jak SM Polesie, co jest uzasadnione dużym, 50-procentowym podobieństwem genetycznym obu tych odmian.
- Ostatnią smoliczką nowością, prezentowaną na plantacji w Dłoni, była odmiana **SMH 37214**, która na kolejny, drugi rok badań rejestrowych została przesunięta z grupy odmian wczesnych do – średniowczesnych. W pracach nad tą odmianą hodowcy ze Smolice dodali zupełnie nową genetykę w przypadku formy ojcowskiej, sięgając po wręcz egzotyczną dla naszych warunków amerykańską plazmę zarodkową bardzo późnej grupy Lancaster, która została inkorporowana w nasze formy kukurydzy o szklistym ziarnie. Pierwsze efekty tego zabiegu hodowlanego są już widoczne na polu w nowych kreacjach zgłoszonych do badań w COBORU, czego przykładem jest właśnie odmiana o wspomnianym kodzie SMH 37214.

Tekst Grzegorz Milewski
Zdjęcia Mirosław Jobda

Belissa

Pszonica ozima

wysokie plonowanie:

- 10,8 t w PDO 2015*
- 109% wzorca w doświadczeniach rejestrowych**

dobra zimotrwałość:

- mrozoodporność odmiany zweryfikowana w czasie doświadczeń rejestrowych przez fatalną zimę 2012
- bardzo dobrze przetrzymała w sezonie 2015/16 (seria licznych wymarznąć pszenic w wielu rejonach kraju), co zostało potwierdzone przez COBORU zawyżeniem parametru zimotrwałości do oceny 5*

odporność na choroby, szczególnie na:

- choroby podstawy źdźbła (przydatna w uprawie „zboże po zbożu”)
- rdzę żółtą (ostatnio nasiliło się jej występowanie, ocena podniesiona do 7,6)***
- pleśń śniegową (8,4)

**Na AGRO SHOW 2016 w Bednarach
Hodowla Roślin Smolice zaprasza
do stoiska 44 w sektorze B.**

*) plon w t, **) COBORU, średnia 2012-13
***) dane rzeczywiste, Lista Opisowa Odmian 2015

Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o. Grupa IHAR
tel. 65 548 24 20 • www.hrsmolice.pl